

Проект!

ОБЩИНА СЛИВЕН

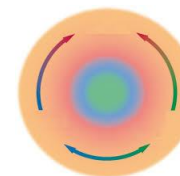
Програма за намаляване риска от бедствия 2019-2030

Програма за намаляване риска от бедствия на територията на Община Сливен

**СЪГЛАСУВАНО,
Областен управител на Област Сливен
и Председател на Областен съвет
за намаляване риска от бедствия:**

Чавдар Божурски
(..... 2019 г.)

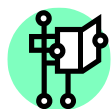

Програмата за намаляване риска от бедствия е съгласувана на основание чл. 6д, ал. 3. от Съвета за намаляване риска от бедствия на Област Сливен, след обществено обсъждане в изпълнение изискванията на чл. 6д, ал. 2. от Закона за защита при бедствия и приета от Общински съвет - Сливен с Решение № от2019 г.

Настоящата програма може да бъде променяна преди изтичане на програмния срок, предвид възникване на нови опасности от бедствия и аварии на територията на общината, чието развитие, въздействие и последици променят приоритетите и задачите на защитата на населението, както и при промяна на националната нормативна уредба и тази на Европейския съюз, отнасяща се или свързана с изменение регламента и финансирането на дейностите по превенцията защитата от бедствия.

*Превенцията и готовността за реакция е основа за намаляване риска и щетите от бедствия.
Инвестицията в превенция е във фокуса на всички наши усилия.*

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Програмата за намаляване на риска от бедствия е разработена в изпълнение на чл. 6д и чл. 65б. т. 1. от Закона за защита при бедствия и очертава визията за намаляване риска при бедствия и аварии на територията на общината, на база приетата Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018 – 2030 г., разработена на основание на чл. 6а. ал. 2. т. 1 от Закона за защита при бедствия.

С програмата се определят превантивните действия за ефективна реакция по намаляване на идентифицираните съществени рискове от бедствия и недопускане възникване на нови такива чрез реализация на приоритетни инвестиции в областите на ефективно планиране и управление, аналитични оценки на риска и изпълнение на обекти, изискващи мерки за намаляване на риска от бедствия.

II. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. Изграждане ефективна система за действие и взаимодействие, включваща планиране и отчитане на мерки и мероприятия по превенция за намаляване риска от бедствия, контрол и координация.
2. Повишаване културата за защита и самозащита при бедствия на всички нива на управление в общината и обществото.
3. Осигуряване готовността на органите на управление в общината и населението за поведение и ефективни действия за защита и помощ в засегнати райони от бедствени ситуации.
4. Идентифициране на обекти от изградената инфраструктура, изискващи адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия.

III. ВИДОВЕ И ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОПАСНОСТИ, КОИТО МОЖЕ ДА ПРЕДИЗВИКАТ БЕДСТВИЯ

1. ПРИРОДНИ ОПАСНОСТИ, КОИТО МОЖЕ ДА ПРЕДИЗВИКАТ БЕДСТВИЯ

В многовековната история на човечеството различните по характер природни бедствия са чести явления. Те предизвикват появата на огромни разрушения, материални щети, екологични катастрофи, голям брой загинали и пострадали хора. През последните години мащабът и честотата на бедствените ситуации непрекъснато нарастват, което ни поставя все по-често да живеем и работим в условия на заплахата и риск.

При възникване на различни по характер, размери и тежест бедствени ситуации се създава тежка обща и медицинска обстановка в засегнат регион. Внезапността на възникването им, както и рязкото несъответствие между необходимите и налични сили и средства за реакция по ликвидиране на последствията изискват предварителна подготовка и планиране мерки за намаляване на риска.

Идентифицирането на различните видове природни опасности, които могат да предизвикат проява на бедствия е продължителен процес, съобразен не само с проявили се и съществуващи в момента, но и към развитието им назад във времето, както и отчитане на настъпилите климатични промени. С анализирането на историческа повтаряемост може да бъдат избегнати бедствени ситуации.

Видовете природни опасности с потенциален риск от проявление на бедствие са:

- 1.1. Геологически бедствия** - земетресение, вулканични изригвания, свлачища, ерозия и лавини;
- 1.2. Водни бедствия** - наводнения, цунами;
- 1.3. Огнени бедствия** - пожари;
- 1.4. Метеорологични бедствия** - виелици, урагани, бури, снегонавявания, циклони, суши, поледици, торнадо, градушки, мълнии, екстремални температури;
- 1.5. Космически бедствия и други проявления, изследвани от учените в световен мащаб – слънчеви изригвания, падащи метеоритни тела, магнитни бури и пр.**

1.1.1. сеизмична опасност

Сеизмичната опасност възниква при внезапни и бързи размествания на части от земната кора вследствие тектонични или други процеси. Сеизмичните въздействия се характеризират със своята непредвидимост във времето и поради това причиняват големи по размер негативни последици - жертви и пострадали сред населението, значителни материални щети и др.

България е разположена в най-активния за Европа възел от Алпо-Хималайския сеизмичен пояс. Земетръсната обстановка на Балканите има своя специфика. Основна част от земетресенията са с плитки

огнища на дълбочина до 60 km, което силно увеличава ефектите върху земната повърхност. При висока гъстота на населението и голяма плътност на застрояването, този факт означава значителни последици даже от сравнително слаби земетресения (магнитуд $M=5.0-6.0$).

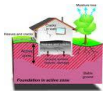
Територията на Република България е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като земетръсно-опасни зони на Земята. Съществуващата Българска сеизмична мрежа в рамките на Националната Оперативна Телеметрична Система за Сеизмологична Информация (НОТССИ) към Геофизичния институт осигурява надеждна регистрация и качествена информация за земетресенията, станали на територията на страната и околностите ѝ.

Сеизмичната опасност не може да бъде контролирана, но сеизмичният риск може да бъде управляван и намален. Намаляването на сеизмичния риск се осъществява преди всичко чрез подобряване на устройственото планиране и инженерно-техническото проектиране, изграждането и експлоатацията на строежите и съоръженията.

С показател 97.1 д/кв. км община Сливен е най-гъсто населената община от областта.

Територията на общината попада в Средногорския район към Маришко-Тунджанската зона. Има дължина 50-100 км и магнитуд 7.1 – 7.5 по скалата на Рихтер и интензивност VIII степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник. Очертават се три разломни района с осови линии: Казанлък-Сливен, Нова Загора-Котел и Стара Загора-Твърдица. При земетресение с магнитуд 7.1 – 7.5 по Рихтер, създамата се сеизмична опасност определя сложна обстановка с разрушения и пострадали хора.

1.1.2. опасност от свлачища, ерозия

Свлачищата са неблагоприятни явления, които формират потенциална геодинамична опасност. Проявлението им като природно явление се изразява в нарушаване устойчивостта на големи земни или скални маси с предпоставки за придвижването им в посока плъзгателни равнини. Причини за възникване на свлачища са предимно специфика на релефа и други геоложки дадености в определен район, както и преовлажняване.

В планински райони обилните валежи или наводненията могат да доведат до кални или скални свлачища. Свлачища могат да се получат също и при земетресения и поройни дъждове. Те могат да бъдат прогнозирани. В по-голяма част от случаите, свлачищната опасност няма внезапен характер, което позволява да бъдат регулирани с технически средства.

През последното десетилетие статистиката показва увеличаване броя свлачища, които имат негативни последици за населението, инфраструктурата и икономиката на страната. Дейностите по регистриране и мониторинг на свлачищни райони в страната са вменени със Закона за устройство на територията на

Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез държавните дружества за геозащита, формирани на териториален принцип.

Около 1000 са регистрираните свлачища в нашата страна, с които са засегнати над 200 000 декара площ. За намаляване риска от опасността е необходимо своевременно предприемане на мерки по отвеждане повърхностни води от мястото на свлачищния масив, укрепителни работи, изграждане подпорни стени или заскаляване на участъците.

Част от територията на Община Сливен попада под риска на високи ерозионни, срутищни и свлачищни процеси. Регистрираните от „Геозащита“ ЕООД - Варна свлачища са 15 броя, предимно в планинската част на общината. С предприети незабавни спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи част от тях към момента не представляват сериозна опасност за населението и инфраструктурата.

1.2. опасност от наводнения

В съответствие с научната класификация за този вид опасности, наводненията могат да бъдат природни вследствие поройни и интензивни дъждове, обилно снеготопене и техногенни в резултат разрушаване на хидро-технически съоръжения. Наводненията представляват огромно количество вода, което залива определена територия.

Климатичните промени водят до крайности по отношение наличието на вода. Не рядко наводнение възниква при невъзможност изградените канализационни и отводнителни съоръжения да проведат големи количества повърхностни води, както и при недобре функциониращи такива съоръжения поради липса на адекватно или навременно поддържане в изправност. За намаляване риска от наводнения най-целесъобразно е прилагане на комплексен подход от дейности, обосновани аналитично относно потенциалния риск, преди събитието да се случи.

Всички аспекти за управление на риска, съсредоточаване върху предотвратяване, защита, подготвеност, включително прогнози за наводнение, системи за ранно предупреждение са пряко зависими с теренната характеристика на районите в общината.

Основна задача на община Сливен е да приложи предвидените мерки не само за предотвратяване отрицателните последици от наводнения, но и мерките за идентифицираните рискови зони за наводнения, съгласно Плана за управление на речния басейн (ПУРБ).

Специфична задача е опазването на големите водни обекти на територията на общината от отрицателно антропогенно въздействие и ефектите на измененията на климата. Те представляват уязвими екосистеми, с огромно значение за много растителни и животински видове. Запазването на доброто им хидрологично,

химическо и биологично състояние изисква анализ на заплахите и мерките, които трябва да се предприемат за предотвратяването им и разработването на план за опазването и управлението им.

Наводненията на територията на Община Сливен обикновено са поройни, свързани с наличната мрежа от реки и дерета. Поради естествено големите надлъжни наклони на терена в планинските населени места количествата скатни води и водосбора при интензивните валежи също може да предизвикат наводнения с непредсказуем характер.

Наводнения се проявяват и в случаи, когато интензивността на водообразуване при проливни валежи се наруши отточния модул на терените или действителния отточен модул на изградената канализационна система на територията на населените места в общината.

Поройните наводнения са особено опасни за града и райони, където водонепропускливите, улични и тротоарни настилки създават условия за формиране на потоци с голяма скорост на водата, бърза концентрация и почти никакви загуби от инфилтрация в почвата. Подобен ефект се получава и в деретата с голям наклон на дъното и скатовете, където бързата концентрация на оттичащите се води от водосборните райони е в състояние да породи катастрофални водни потоци с много малка трайност, но с висока разрушителна сила.

Намаляване риска от наводнения се постига преди всичко чрез добро устройствено планиране на територията, съгласно новите условия, предизвикани от климатичните промени, изграждане на надеждни хидротехнически съоръжения и не на последно място - повишаване на готовността за предотвратяване или намаляване на негативните последици чрез превантивни мерки, обучение на населението, адекватна подготовка, планиране на спасителните дейности и др. Постоянна превантивна защита от наводнения представлява дейността по поддържане коритата на реки и дерета в условия на нормалната проводимост.

Главен воден ресурс и водоприемник на територията на общината е река Тунджа и нейните притоци: реките Селишка, Новоселска, Асеновска и Дюлева река, преминаващи през град Сливен. През територията на общината преминават и реките Сотирска, Каменица, Сажевица, Беленска, Новачевска, Луда Камчия и Старорешка с обща дължина 46 000 метра в регулация и 27 дерета и отводнителни канали с дължина над 80 000 м. Изградените язовири, подлежащи на постоянен контрол и обследване са 15.

1.3. опасност от пожари

Опасността от възникване на пожари е променлива величина за различните сезони, условия и обекти. Пожарът е процес на горене, в резултат на което се унищожават или повреждат материални ценности, често с опасност за живота и здравето на хората. Основни причини за възникване на пожари са природни явления и/или човешка дейност.

В зависимост от мястото на възникване, пожарите биват регистрирани като пожари в: жилищни, промишлени и селскостопански обекти, транспорта, горите, полските масиви и др.

За намаляване броя на пожарите и щетите, както и намаляване риска от тях, е необходим системен подход, свързан с повишаване ефективността на обучението в учебните заведения и по-висока култура в областта на пожарната безопасност сред децата, възрастните и тази, необходима при управление на производствени процеси и търговия. Прилагането на своевременни превантивни мерки за недопускане възникване на пожар и за ограничаване разпространението му при възникване, както и познаването на противопожарните правила, е необходимо условие за ефективна борба и намаляване риска от пожар.

Сезонно на територията на Община Сливен пожари възникват не само в горските масиви, но и в полските, имотите на гражданите, а през отоплителния сезон - предимно в сградния фонд.

1.4. опасност от неблагоприятни метеорологични явления

1.4.1. виелица

Виелицата е силна снежна буря, съпроводена с много ниски температури, силни ветрове и обилен снеговалеж. Различните страни имат различни критерии, но обикновено се приема, че ветровете са със сила от поне 50 km/h, видимостта е по-малка от 100 – 200 метра и продължителността е поне 2 – 3 часа.

Опасността от виелици се проявява най-често в нулева видимост и парализиране на отделни райони в продължение на дни. Отрицателният ефект е предимно за икономиката, но съществува реална заплаха и риска за здравето и живота на хората. Виелиците може да доведат до повреди в инфраструктурата и комуникациите - късане на въздушни далекопроводи, повреди върху съоръженията на комуникационните оператори, в резултат на което да се преустанови електроснабдяване и водоснабдяване за населението, ведомствата, предприятия и общественозначими обекти, увреждане на околната среда от пречупване на клони и дървета, нарушения на инфраструктурата

1.4.2. урагани

Циклони, тайфуни, тропически циклони, силни ветрове и урагани са различни наименования за практически едно и също явление. Различните имена се дължат за различните райони, в които се проявяват - в северозападната част на Тихия океан те се наричат тайфуни, а в североизточната му част и в Атлантическия океан - урагани.

Свързват се с наводнения, разрушения и човешки жертви.

Ветровете/ураганите представляват движение на въздушните маси в две направления спрямо земята (хоризонтално и вертикално), от места с високо към места с ниско атмосферно налягане. Силните ветрове и бури могат да се прогнозират. Поради географските особености в България ветровете са предимно хоризонтални.

Бурята е метеорологично явление, свързано със силно раздвижване на атмосферата, засягащо земната повърхност. То може да включва силен вятър, гръмотевици и светкавици, силни валежи или различни материали, носени от вятъра (пясъчна буря, снежна буря и други).

Ураганният вятър, надхвърлящ значително ветровото натоварване при оразмеряването на сгради и обекти, е явление, което се случва през всички сезони на годината.

Наличието на надежна система за оповестяване и своевременно подаване на сигнал за опасност играе важна роля за защита на населението от тази опасност.

За територията на общината силните/ураганните ветрове се проявяват периодично с максимална скорост, достигаща 144 км/час.

Появлението на ураганен вятър може да доведе до прекъсване на електроснабдяването вследствие късане на въздушни далекопроводи, пречупване на клони и дървета, увреждане на покривни конструкции, счупване на прозорци, увреждане на противоветроно неосигурени сгради и други поражения по изградената инфраструктура. Не рядко представляват риск за живота, здравето и имуществото на хората.

1.4.3. снегонавявания

Спецификата на континенталния климат е в основата и на възможни снегонавявания. Снежните виелици и заледявания са познато явление за територията на Община Сливен, характерни предимно за месеците декември и януари, но могат да се проявят и през останалите зимни месеци. Снежните бури и заледявания водят до нарушаване на въздушните комуникации,

блокиране на пътищата и е възможно да поставят в рисковата ситуация живота на много хора. Снеговалежите могат да имат бедствен характер главно в населените места и да причинят блокиране на транспорта, в това число достъпа на екипите на Единната спасителна система, прекъсване на електроснабдяването и водоснабдяването, затруднения в осигуряване на населението с хранителни продукти от първа необходимост. Ниските температури са причина за заледяване на участъци от пътните платна, обледеняването на електропроводи и други открити комуникационни линии.

Предприемане на адекватни мерки срещу снегонавяванията, образуване на преспи и обледяване е от особено значение за осигуряване достъпа до населените места от общината по пътищата от Републиканската и общинската пътна мрежа.

Основните участъци от общинската пътна мрежа, по които е най-вероятно да възникнат снегонавявания, образуване на преспи и обледяване са отсечките: Сливен - Рамануша - посока Тополчане, Сливен - Чинтулово - Гавраилово - Селиминово, местност Чуката - Меча поляна - леговище Карандила - Българка, Бяла - Новачево - Градско, Бяла - Вълген, Стара река - Божевци - Изгрев.

1.4.4. засушаване

Засушаването е следствие намаляване на валежи за дълъг период от време. Често редица метеорологични елементи като висока температура, силен ветър и ниска относителна влажност със съвместното си проявление и при липса на високи подпочвени води, предизвикват много силно изразено засушаване. Засушаването може да има значително въздействие върху екосистемата и селското стопанство на засегнати региони.

Годишните сухи сезони значително увеличават шансовете за пожари.

Установената негативна тенденция в многогодишните изменения на валежите за много райони на България показва, че съществува вероятност за проява на засушавания и в нашата страна. За намаляване риска от засушаване и последствията от него е необходимо освен да се изследва и анализира, но и да се прилагат съответните мерки за неговото намаляване и възможно отстраняване.

за недопускане увеличаване броя на дни или периоди на воден режим на територията на Община, се прилагат мерки по поддържане оптимални водни количества в съществуващите хидро-технически съоръжения.

1.4.5. градушка

Явлението преохлаждане на кондензати във високите части на атмосферата с валеж от ледени зърна, често с различна големина, е известно с името градушка и се наблюдава най-често в пролетно-летния сезон. Градушката се образува само от един вид облаци, купесто-дъждовни, обикновено във фронта на буреносната облачна система.

Градушката често се наблюдава в умерения климатичен пояс, а също по продължения на планински масиви, където орографските характеристики на терена предизвикват движение на хоризонтални ветрове нагоре.

Като атмосферно явление градушките причиняват сериозни загуби на селското стопанство и едновременно с това нанасят големи материални щети на сградния фонд, стопанските постройки, автомобили и нерядко водят до човешки жертви. Най-опасни са градовете щурмове, при които щетите, нанесени на селскостопанските култури на полето, възлизат от 50 до 100%. Градобитията, в техните

екстремни проявления като отделни или серия от щурмове и като акумулирани в един сезон събития имат бедствен характер и могат да повлияят съществено на икономическите резултати от селското стопанство и от там и на националната икономика.

1.4.6. гръмотевици и мълнии

Гръмотевицата е разряд на статично електричество в атмосферата и като явление има предсказуеми последици: значителни материални щети, не рядко и човешки жертви. Най-често мълнии възникват в купесто-дъждовни облаци, но могат да се образуват и от други метеорологични проявления като торнадо, вулканични изригвания и пясъчни бури.

Ако един облак, зареден с положителен заряд, се доближи до облак, зареден с отрицателен заряд, също се получава мълния. Може да се предизвика и от наелектризиран облак в съприкосновение със земята.

Мълниите предизвикват два вида поражения: вследствие прякото попадение на мълнията върху обект от земната повърхност и вследствие на така наречените вторични въздействия на мълнията. Огромната енергия на мълнията, попаднала върху обект от земната повърхност създава поражения, свързани с поражения върху животни, хора, разрушения, възникване на пожари. При така наречените вторични въздействия на мълнията, по време на гръмотевичната буря много често изгарят телевизори, компютри, апаратури за контрол на достъп и др. Учените са изследвали и има данни за още опасни вторични поражения.

За намаляване риска от гръмотевици и мълнии се изпълняват определен вид дейности по заземяване на електроинсталациите и поставяне на гръмоотводни системи.

Независимо, че са известни начините за самозащита при възникване на това природно явление, за тези, които работят на открито има сериозен риск, ако не знаят основните правила

1.4.7. екстремални температури

Към природните бедствия могат да се отнесат и екстремните температури. От една страна това са аномално ниски температури в зимния период - студове, от друга са аномално високи температури през лятото - горещини. Освен, че затрудняват ежедневната дейност на човека, екстремните горещини причиняват различни аварии и кризисни ситуации. Екстремните ниски температури и горещини могат да вземат и човешки жертви.

2. ОПАСНОСТИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ЧОВЕШКА ДЕЙНОСТ, КОИТО МОЖЕ ДА ПРЕДИЗВИКАТ БЕДСТВИЯ

2.1. опасност от ядрена и радиационна авария

Въпреки строгите мерки за сигурност при работата на различните видове ядрени реактори и наличието на автоматизирани системи за управление, контрол и защита, практиката показва, че е възможно възникване на ситуации, които са съпроводени със неконтролируемо изпускане на радиоактивни вещества в околната среда. Радиоактивно замърсяване би могло да се получи, както при аварийна ситуация в АЕЦ “Козлодуй”, съпроводена с изпускане на радионуклеиди в околната среда, така и при трансгранично радиоактивно замърсяване, вследствие на ядрена или радиационна авария в други страни, а също и при инциденти с транспортни средства, превозващи радиоактивни материали. През последните години се забелязва и тревожна тенденция на увеличаване в световен мащаб на опитите за злонамерено използване на радиоактивни източници за терористични цели. Община Сливен попада извън 100 км. зона на замърсяване от АЕЦ "Козлодуй".

2.2. опасност от химично, биологично и радиологично замърсяване

Вероятността химични, биологични и радиологични рискове да се реализират е ниска, но последиците от възникнали бедствени ситуации от тези опасности може да са големи. Въпреки, че по-голямата част от международната общност е подписала международните договори и конвенции, които уреждат използването на химични, биологични, радиологични и ядрени оръжия (ХБРЯ) и материали, редица държави не са ги приложили, а други все още не са ратифицирали споразуменията. В страните с етнически и политически проблеми е налице и има данни за използване на ХБРЯ компоненти, като се очаква заплахата да нараства през следващи години. В допълнение към злонамерената им употреба може да настъпят и природни бедствия, причинени от човека аварии.

3. ОПАСНОСТИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ИНФЕКЦИОЗНИ АГЕНТИ - ВЪЗНИКВАНЕ И ПРЕНОС НА ЗАРАЗИ, КОИТО МОЖЕ ДА ПРЕДИЗВИКАТ БЕДСТВИЕ

3.1. опасност от епидемии

В епидемиологията за епидемия се говори, когато нови случаи на определено заболяване, при определена популация и през определен период, значително надхвърлят обичайното и очакваното, при което е налице масово разпространение на заболяването.

Епидемията се отнася до локално разпространение, но ако излезе извън границите на страна и

континент, се смята за пандемия. Най-често причинителят за епидемията е инфекциозен агент, така че става дума за инфекциозно заболяване, като чума, тиф, холера, дифтерия, карлатина, грип и др. Епидемичният процес се характеризира с непрекъснато предаване на възбудителя на инфекцията между хората. За възникването му са необходими 3 фактора - източник на инфекцията, механизъм за предаване и възприемчивост от хората към заболяването. В процеса на развитие на епидемиите влияят както процесите, протичащи в природни условия, каквито са епизоотиите например, така и социални фактори - комунално благоустройство, битови условия, състояние на здравеопазването и др.

Инфекции, чийто източник е само човек, се наричат антропонози; когато източник на инфекцията са хора и животни, се наричат зоонози (антропозоонози или зооантропонози). Разпространение на инфекцията бива хранителна или водна (дизентерия, тиф), въздушно-капкова (грип), трансмисивна (малария, тиф), и контактна (СПИН, бяс).

3.2. опасност от епизоотии

Епизоотия е широко мащабно разпространение на инфекциозно заболяване на определена територия при един или повече животински вида. Заболяването значително превишава нивото на заболяемост, обичайно регистрирано на същата територия. Фактически погледнато епизоотията е епидемия сред животните.

Независимо от усилията за осъществяване на ефикасен контрол, периодично заразните болести по животинските видове „напомнят“ за себе си: шап, класическа чума по свинете, нюкясълска болест по птиците, бруцелоза по овцете и козите, както и няколко нозологични единици като африканска чума по свинете, чума по дребните преживни, заразен нодуларен дерматит по говедата. Тези инфекциозни заболявания никога не са установявани у нас, но ежегодно се "доближават" и вероятно ще бъдат регистрирани и у нас. Най-трудни за контролиране са болестите, при които има природна огнищност - бяс, бруцелоза по свинете, трихинелоза, туларемия, западнонилска треска, лайшманиоза.

3.3. опасност от епифитотии

Епифитотия или каламитет е масова поява на заразна болест по растенията върху определена площ за ограничен период. Бива екстензивна (взривоподобна) и тардивна (бавно разрастваща се). Причиняват огромни материални щети на земеделското, зелената система и горското стопанство, а в някои случаи водят до почти пълното ликвидиране на отделни видове растения на цели континенти, както е случаят с пригора по кестена, холандската болест по бряста и ръждата по петолистния бор.

Когато епифитотията обхваща много страни и континенти, е панфитотия.

Най-доброто предложено на практика средство за борба срещу болестите по растенията са устойчивите сортове. В много случаи, както е при вирусните болести, ръждите по житните сортове и редица болести, причинявани от почвени фитопатогени устойчиви причинители, са почти единственото практически приложимо решение на проблема.

Селекционно-генетичният метод има още две важни предимства: той дава на практиката екологосъобразни решения, изключвайки употребата на фунгициди. При използването на устойчиви сортове се постига и висока икономическа ефективност.

4. ОПАСНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ И АВАРИИ ПРИ ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА, МАТЕРИАЛИ И ОТПАДЪЦИ И АВТОМОБИЛНИ КАТАСТРОФИ

Чувствителни са зоните, в които продуктопроводи и газопроводи са в непосредствена близост до инфраструктурни обекти.

4.1. авария в предприятия с нисък /висок рисков потенциал

Съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества, предприятията, които работят с опасни вещества или създават риск от физическа ситуация с възможности за нанасяне вреда на човешкото здраве и/или на околната среда, са класифицирани и регистрирани като „предприятия с висок рисков потенциал” или „предприятия с нисък рисков потенциал”.

Това са предимно предприятия от химическата промишленост, военната промишленост, производство и търговия с взривни вещества, предприятия за нефтопреработка и търговия с петролни продукти и газ и др. Големите промишлени аварии често имат тежки последствия върху населението и околната среда, освен това въздействието може да засегне територии извън самите обекти.

Това подчертава необходимостта от висока степен на координация и подобряване на съществуващия контрол на опасностите от големи промишлени аварии, които включват и емисии на опасни вещества.

Намаляването на риска от бедствие е в предприемане подходящи превантивни действия за осигуряване високо ниво на защита за населението и околната среда преди възникване на аварийни ситуации.

На територията на Община Сливен се намират четири предприятия, класифицирани като „предприятия с нисък рисков потенциал“ – ПНРП („Екоенерджи“ ЕООД, „Алгънс“ ЕООД, „Топливо“ АД и „ТЕЦ Сливен“ ЕАД) и едно като „предприятие с висок рисков потенциал“ ПВРП (ДА ДРВВЗ - „Петролна база“ Сливен).

4.2. опасност от авария в газопреносната мрежа на град Сливен

Авария в газопреносна мрежа е възможно да бъде умишлена или производствена. Опасността е в пораженията, изразени не само като преки материални щети за промишлеността, инфраструктурата и домакинствата, но и сериозен риск за здравето и живота на хората, които са абонати, но и попаднали в района на аварията деца и възрастни. Вследствия на взривна вълна са възможни задушавания, изгаряния или остри алергични реакции. Замърсяване на околната среда е почти невъзможно.

Предвид факта, че природния газ е два пъти по-лек от въздуха, за разлика от пропан-бутана, в откритите пространства, изтеклият газ се самонасочва в по-високите слоеве на атмосферата. В закрити помещения газта се наслоява в горната част на сградата или помещенията. Това създава реална опасност за достигане на взривоопасни концентрации, които предстваляват газо-въздушна смес с концентрация от 5 до 15 об % Най-взривоопасно е при концентрация 11 об. %. По-високата температура благоприятства по-бързото възпламеняване.

Изградената 50 км газопреносна мрежа с два газоразпределителни пункта (ГРП) на територията на град Сливен осигуряване газ за 77 промишлени и 113 битови абонати. Всички абонати имат сключен договор с газоразпределителното дружество (ГРД) - Газтрейд Сливен ООД.

Техническият надзор на газопреносната инфраструктура се осъществява от експерти на ДАМТН, на база предоставен от общината списък за съоръженията с повишена опасност (СПО).

4.3. опасност от авария по топлопреносната мрежа в град Сливен

Опасност от авария е възможно да възникне на територията на предприятието или по трасето на топлопреносната мрежа в града. Тя може да бъде умишлена или производствена, при което да са налице поражения по съоръжението на дружеството и изградената инфраструктура, а не рядко и да засегнат имоти.

За населението риска е предимно в района на аварията, без последствия за околната среда.

В случай на авария в производствената база на топлофикационното дружество е възможно риска да бъде не само за персонала, съоръженията и сградния фонд, но и за околната среда вследствие отделяне на опасни газове и вещества.

Осигуряването на домакинствата и обществените сгради е чрез изградена топлопреносна мрежа в централната градска част и кварталите Заимов, Младост, Дружба, Българка и Сини камъни в града.

Топлопреносното дружество – ТЕЦ Сливен АД е категоризирано като ПНРП по смисъла на ЗООС.

4.4. опасност от превоз на опасни товари

Потенциална опасност представляват преминаващи през територията на общината моторни возни средства, превозващи опасни товари, материали и предмети. Тези товари биват различни класове на опасност: от взривни вещества и предмети, газове, запалими течности, твърди запалими вещества, самоактивиращи се вещества и експлозивни десенсибилизирани твърди вещества, samozапалващи се вещества до вещества, които при контакт с вода отделят запалими газове, вещества поддържащи горенето, органични прекиси, токсични вещества, заразни вещества, радиоактивни вещества, корозионни вещества и други опасни вещества и предмети. При транспортирането на опасни вещества задължително се спазват международни стандарти и има определена специфика за самия товар. Изисква се специално подреждане, опаковане и обучени екипи, които следва да се грижат за безопасността при пренасянето им.

5. ОПАСНОСТ ОТ ТЕРОРИСТИЧНА ДЕЙНОСТ

В Община Сливен има изготвен и одобрен от Общинския съвет План за противодействие на тероризма в изпълнение изискванията на чл. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, чл. 6, ал. 3 от Закона за противодействие на тероризма, т. 2 от Решение № 669 на

Министерски съвет от 02. 11. 2017 г. и т. 6 от Националния план за противодействие на тероризма. Планът е съгласуван от съответните институции за действие и взаимодействие.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ

На база идентифицираните опасности от природни явления, човешка дейност, промишлени и други ситуации с потенциален риск за бедствие, за изпълнение на оперативните цели с цел намаляване риска от бедствия се предвиждат дейностите:

№	дейности за изпълнение на оперативните цели	отговорност	срок
I.	Изграждане ефективна система за действие и взаимодействие, включваща планиране и отчитане на мерки и мероприятия по превенция за намаляване риска от бедствия, контрол и координация		
1.	Изготвяне и приемане на общинска програма за	Кмет	30.03.2019 г.

	намаляване на риска от бедствия за периода 2019-2030		
2.	Изготвяне годишни планове за изпълнение Програмата за намаляване на риска от бедствия 2019-2030	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	ежегодно до 01.03.
3.	Актуализация Плана за защита при бедствия на база изготвена оценка и профил на риска, с приложения, разчети и схеми, неразделна част от плана.	Кмет Отдел „Сигурност и управление при кризи”	30.06.2019 г. ежегодно на 6 месеца
4.	Обработка информация по чл. 35 от Закона за защита при бедствия за включването ѝ при изготвяне на общинския план за защита при бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	30.05.2019 г. ежегодно
5.	Изготвяне годишни доклади за състоянието на защитата при бедствия на територията на Община Сливен	Кмет и Председател на Съвета	ежегодно до 01.03.
6.	Следене настъпили промени в нормативната уредба за извършваните дейности в областта на защитата и управлението при кризи.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	текущ
7.	Изготвяне ефективен механизъм за координация на действията чрез схема за взаимодействие между общинска администрация и институции, имащи отношение и занимаващи се с въпросите на защитата при бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	28.02.2019 г.
II.	Повишаване културата за защита и самозащита при бедствия на всички нива на управление в общината и обществото		
1.	Обучение органите на управление, общински служители и екипи на подчинени звена от Общинска администрация, служби и други оперативни структури за изпълнение дейностите по защитата при бедствия.	Кмет	постоянен
2.	Оказване методически помощ при организиране на обученията в детските и учебни заведения за действия и защита при бедствия. Провеждане работни срещи, състезания, конкурси, викторини и тренировки по евакуация.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	постоянно
3.	Изготвяне информация и публикуване на интернет страницата на общината за повишаване информираността на населението и препоръки за	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	30.07.2019 г.

	поведение и действие при бедствия.		
4.	Дискусия на тема „Ролята и мястото на медиите при възникване на бедствия и превенцията за намаляване риска от бедствия”.	Заместник кмет	30.07.2019 г. периодично
5.	Укрепване капацитета на експертния състав от Щаба за изпълнение на плана за защита при бедствия и провеждане на тренировка за включване в дейности за намаляване риска от бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	текущ
6.	Поддържащо обучение и практически занятия с доброволци от регистрираните в националния регистър доброволни формирования.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	ежегодно
7.	Изграждане електронна система за повишаване информираността на обществеността относно метеорологична обстановка, радиационен фон, възникнали опасности, състояние и проходимост на общинска пътна мрежа и т.н.	Заместник кмет	30.12.2019 г.
8.	Изграждане образователна инфраструктура в паркопространство.	Заместник кмет	30.09.2019 г.
9.	Съвместни инициативи за провеждане на форуми и дискусии на тема „Медико-санитарно осигуряване на бедствията в Община Сливен” с РЗИ и БЧК.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	ежегодно
10.	Подпомагане интерактивни инициативи в училища и детски градини, свързани с дейности по повишаване знанията на деца и учаци в областта на защитата и самозащитата при бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	ежегодно
11.	Съвместни инициативи със социални, здравни и културни заведения за повишаване готовността им за действие и взаимодействие при бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	ежегодно
III.	Осигуряване готовността на органите на управление в общината и населението за поведение и ефективни действия на реакции при бедствия и помощ в засегнати райони от бедствени ситуации		

1.	Обучение на членовете от Съвета за намаляване риска от бедствия за повишаване нивото на качество, компетентност и култура на управление.	Кмет и Председател на Съвета	28.02.2019 г. периодично
2.	Повишаване капацитета на членове от Общински Щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия и Общинския съвет по сигурност за реагиране при възникване на бедствия чрез обучения и практическа подготовка.	Кмет	30.04.2019 г. периодично
3.	Работна среща с ръководители на общински структурни звена по въпросите на взаимодействието при предприемане на мероприятия, свързани с намаляване риска от бедствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	30.04.2019 г. периодично
4.	Ролята и мястото на кмета и кметския наместник при превенция за намаляване риска от бедствия и възникване на бедствени ситуации	Кмет	30.07.2019 г. ежегодно
5.	Своевременно предоставяне чрез медиите на актуална информация, свързана с възникнали критични ситуации, в услуга на обществеността.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	при необходимост
IV.	Идентифициране на обекти от изградената инфраструктура, изискващи адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия.		
1.	Поетапно обновяване на сградния фонд в общината за намаляване уязвимостта от сеизмично въздействие.	Главен архитект	2019-2030 г.
2.	Зониране области на база сеизмично неосигурени сгради в общината в съответствие с тяхното поетапно обследвани и обновяване.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	2019-2025 г.
3.	Поддържане проводимост на съоръжения за отвеждане на повърхностни дъждовни води.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	постоянно
4.	Поддържане вътрешен регистър на наблюдавани водни обекти, общинска собственост и участъците от реки и дерета в урбанизираната им територия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	постоянен
5.	Поддържане проводимост на речни корита и укрепване брегови ивици в урбанизираните им територии.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	ежегодно

6.	Наблюдение заливаеми тераси на реките в населените места и границите на речните легла, посочени в изготвените карта и приложенията към плановете за управление риска от наводнение.	Кметове и кметски наместници на населени места	текущо
7.	Поддържане и контрол на безопасни обеми на язовирите в експлоатация.	Общинско предприятие ЗГВР	постоянно
8.	Извеждане от експлоатация на язовири, намиращи се в землищата на селата Биково, Глуфишево и Зати войвода.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	2019 г.
9.	Възстановяване охранителни канали за обирание скатни води и насочване на водния отток извън жилищните квартали „Комлука” и „Клуцохор”, гр. Сливен.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	2021 г.
10.	Възстановяване за условия на нормална проводимост охранителни канали в населени места от общината.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	2020 г.
11.	Отводняване в населени места с наличие на ПСД - гр. Кермен, с. Биково втори етап, Старо село, Бозаджии.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	текущо, съгласно КП
12.	Предпроектни проучвания и изпълнение на дренажни системи в райони с високи подпочвени води.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	текущо, съгласно КП
13.	Изпълнение втори и трети етап на обект „Отводняване с. Скобелево”.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	при осигурени средства
14.	Възстановяване разрушена подпорна стена в района след ЖП надлез на река Асеновска.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	2020 г.
15.	Възстановяване мостови съоръжения и пътни водостоци по общинска пътна мрежа.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	текущо, съгласно КП
16.	Поддържане в безопасност мостови, укрепителни и други съоръжения, водопроводи, канализация, ел проводни, колектори и пътища от общинската инфраструктура.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	текущо, съгласно КП
17.	Обследване и изготвяне техническа документация на мостови съоръжения в общината.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	2022 г.
18.	Изготвяне списък на съоръжения с повишена опасност (СПО) за предоставяне на техническия надзор от ДАМТН, свързан с периодичен контрол на промишлени	Дирекция „Общинска инфраструктура”	ежегодно

	абонати от газопреносната мрежа в гр. Сливен.		
19.	Изграждане пожароизвестителни и пожарогасителни инсталации в сградите на обекти от социалната инфраструктура, където липсват такива.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	ежегодно
20.	Изграждане мълниезащити на сгради от социалната инфраструктура, където липсват такива.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	ежегодно
21.	Наблюдение и ежегодна актуализация на списъка с възникналите свлачища на територията на общината през предходната година.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	постоянно
22.	Укрепване свлачище SLV 20.07613-09 на територията на ДПЛУИ - селище Качулка, (бивше селище Качулка), Община Сливен.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	2020 г.
23.	Укрепване на свлачище в района на основно училище „Св. Паисий Хилендарски” с. Сотирия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	2021 г.
24.	Поддържане сгради и други съоръжения от социалната инфраструктура на общината.	Дирекция „Общинска инфраструктура”	текущо, съгласно КП
25.	Контрол и своевременно предприемане при необходимост процедура по ликвидиране на образували се нерагламентирани сметища.	Отдел „Екология”	текущо
26.	Съдействие при осъществяване контрола на мероприятия, свързани пряко с третиране на опасните отпадъци.	Отдел „Екология”	ежегодно
27.	Контрол по изграждане и поддържане на зелената система на територията на общината.	Отдел „Екология”	постоянно
28.	Съдействие на ветеринарно-медицинските органи при превенция и други мероприятия за минимизиране и недопускане опасности от възникване на сложна епизоотична обстановка.	Отдел „Екология” Отдел „СУК”	постоянно
29.	Контрол по опазване горски общински фонд, в т. ч. по време на пожароопасния сезон с включен и полски фонд.	Директор Общинско предприятие ЗГВР	ежегодно
30.	Поддържане в постоянна готовност техника и	Отдел „Техн. осигуряване	постоянно

	автомобилен парк за включване в мероприятия по защитата при бедствия.	и обслужване на администрацията”	
31.	Поддържане в готовност на агрегата за експлоатация при екстремни условия за осигуряване ел. захранване на администрацията.	Отдел „Техн. осигуряване и обслужване на администрацията”	постоянно
32.	Наличие на актуални разчети на доставчици на хранителни продукти от първа необходимост за предоставянето на населението при настъпили обстоятелства.	Отдел „Техн. осигуряване и обслужване на администрацията”	текущо
33.	Поддържане на помещенията за работа и условия на съхраняване на документация, в т.ч. функционалността на оборудването в тях.	Отдел „Административно обслужване и ЦАО”	постоянно
34.	Поддържане в безопасност сграден фонд и имущества на читалища, музеи, религиозни храмове, галерии и други културни обекти.	Дирекция „Образование, култура и връзки с обществеността”	постоянно
35.	Логистични схеми за опазване на културно-историческото наследство при възникване на бедствия.	Дирекция „Образование, култура и връзки с обществеността”	ежегодно
36.	Реализиране на проекто-идея за изпълнение на траурни ритуали при възникване на бедствия в зависимост от религията на пострадалите.	ОП „Озеленяване и гробищни паркове”, Отдел „Сигурност и УК”	2020 г.
37.	Поддържане в изправност оборудването на ДЕПА „Аварийна безопасност” в кметствата за осигуряване на доброволците при включването им при преодоляване на бедствия и аварии.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	текущ
38.	Попълване състава и регистриране на доброволни формирования като елемент от ЕСС с осигуряване сграден фонд, оборудване и екипировка.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	текущ
39.	Изграждане на център за временно настаняване на бедстващи хора.	Отдел „Общинска собственост”	2022 г.
40.	Незабавни мерки за възстановяване на разрушените участъци по защитните диги на общинска територия с цел ограничаване на по-нататъшни последствия.	Отдел „Сигурност и управление при кризи”	незабавно при възникване

V. ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на дейностите за изпълнение на оперативните цели на програмата се извършва, съгласно Финансовата бюджетна рамка с източници на финансиране:

- ❖ общински бюджет;
- ❖ републиканския бюджет;
- ❖ структурни фондове на ЕС;
- ❖ други национални и международни организации.

V. НАСОКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИТЕ ОТ ПРОГРАМАТА

Настоящата Програма по своя характер е програмен документ, представляващ продължение на Програмата за превантивна дейност на Община Сливен по защита на населението и инфраструктурата при бедствия и аварии 2014-2020 години.

Важна насока в развитието и усъвършенстването на приложимите дейности за намаляване риска от бедствия е мобилизирането на целия наличен потенциал на общината за обследване на обекти и причини, водещи до възникване на бедствени ситуации, отчитайки изменение на природните и техногенни условия, които са заплахата за здравето и живота на населението и целостта на инфраструктурата. Наличният потенциал е насочени изцяло в инвестиции за превенция.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Програмата за намаляване риска от бедствия се изготвя за период 2019-2030 година включително, като ще бъде изпълнявана и отчитана на етапи, съответно на всяка календарна година от програмния период.

С реализиране на програмата рискът от идентифицираните съществени опасности за общината ще бъде намален или ликвидиран. Това от своя страна ще доведе до намаляване брой потенциално застрашени или пострадали хора, минимизиране на здравния и екологичния риск, запазване целостта на инфраструктурата, понижаване загубите за културното и историческо наследство и т.н.